

Näringsdepartementet

Avdelningen för innovation och statliga bolag

Enheten för bolag med statligt ägande

Jenny Lahrin

Telefon 08-405 48 90

Mobil 0703-91 58 70

E-post jenny.lahrin@regeringskansliet.se

För information SB/SAM, samordnare M och M/E

Tal vid årsstämman i Vattenfall AB 2017

Tack, herr ordförande!

En energimarknad i omställning

Energibolagen står mitt i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Vattenfall är en central aktör i samhällets utveckling och med en viktig uppgift att inte bara säkra energi- och värmeförsörjning för dagen på ett hållbart sätt utan även för framtiden. Vattenfall och energimarknaden har varit igenom ett antal riktigt tuffa år med låga energipriser och stora omställningar. Förutsättningarna förändras allt snabbare. Förnyelsebar energi bär gradvis lägre kostnader och ökar i effektivitet. Traditionella energikällor utmanas genom politiska beslut för att genomföra energi- och klimatmål och ett arbete för att reformera handeln med utsläppsrätter pågår inom EU. Långsiktiga förutsättningar är av högsta vikt för att energibolagen ska fortsätta att investera och våga fortsätta utvecklas.

Nationella och internationella överenskommelser sätter långsiktiga spelregler för energimarknaden

Den svenska energiöverenskommelsen var därför viktig att få på plats under 2016. Den är en ambitiös överenskommelse som sätter spelregler för Sveriges långsiktiga energipolitik. Överenskommelsen utgör en gemensam färdplan för en kontrollerad övergång till ett helt förnybart elsystem, med mål om 100 procent förnybar elproduktion år 2040. Genom Parisavtalet har världens länder enats om att minska de globala utsläppen och hålla temperaturökningen långt under 2 grader, samt göra ansträngningar för att

begränsa den till 1,5 grader. Avtalet har ratificerats av Sveriges riksdag och finns även uttryckt i statens ägarpolicy 2017. Nu fortsätter ett viktigt arbete för att nå dessa mål, inte bara för regeringar världen över utan även för företag och konsumenter.

Strategier mot en mer hållbar energiproduktion

2016 var ett viktigt år för Vattenfall i sitt arbete med att förtydliga sina strategier och sin verksamhet mot en mer hållbar energiproduktion och energikonsumtion. Ett arbete som nu måste implementeras i organisationen för att få genomslag och öka medarbetarnas engagemang och motivation.

Med utgångspunkt i riksdagens uppdrag, tog regeringen för snart ett år sedan ställning till styrelsens beslut om att sälja brunkolsverksamhet i Tyskland. Den föreslagna transaktionen analyserades med utgångspunkt i bolagets uppdrag från riksdagen och Vattenfalls strategi. I början av sommaren meddelade regeringen att den ställer sig bakom den av styrelsen föreslagna avyttringen. De analyser som departementet genomförde visade att avyttringen var förenlig med det uppdraget som riksdagen har beslutat för Vattenfall, i överensstämmelse med budgetlagens krav på affärsmässighet, och förenlig med statens ägarpolicy i relevanta delar.

Starkare finanser

Även om elpriserna har stigit något från bottennivåerna så ligger de kvar på historiskt låga nivåer och fortsätter därmed att påverka såväl branschen som Vattenfall negativt. De låga priserna resulterade i ytterligare nedskrivningar om 34 miljarder för 2016 varav 22 miljarder var hänförligt till den tidigare nämnda brunkolsavvecklingen. Ägarens mål för avkastning på sysselsatt kapital och fritt kassaflöde genom justerad nettoskuld nåddes därmed inte. Även om regeringen naturligtvis inte är nöjd med resultatet för 2016 så noteras att Vattenfalls underliggande verksamhet genererar fortsatt stora vinster med ett underliggande rörelseresultat på cirka 22 miljarder för 2016, vilket är 6 % över 2015 års nivå. Även kassaflödet och den finansiella ställningen bedöms som starkt.

Fortsatt effektivisering

På grund av det besvärliga läget med låga elpriser och en energimarknad i förändring genomför Vattenfall löpande åtgärder för att fortsätta att anpassa

bolagets kostnader efter dagens marknadsförhållande. Fokus och ytterligare krafttag på fortsatt effektivisering är nödvändigt för att Vattenfall ska förbli ett finansiellt stabilt och konkurrenskraftigt bolag, med förmåga att göra de stora investeringar som krävs inför framtiden. Den här typen av åtgärder kan naturligtvis alltid upplevas som svåra och påfrestande i en organisation. Det ska därför genomföras på ett ansvarsfullt sätt som är förtroendeingivande hos medarbetarna. Vattenfall har kompetenta och engagerade medarbetare, med ett stort värde för bolaget.

Affärsutveckling genom digitalisering

Digitalisering är en stark trend i samhället och den påverkar också Vattenfalls verksamhet. Energikunden blir alltmer digital vilket ställer krav på en förändrad kundinteraktion och utveckling av nya smarta tjänster och lösningar som kan driva merförsäljning. Digitalisering har medfört ett större kundfokus där energibolag i viss mån inte längre säljer energi utan hjälper kunder att köpa energi. Samtidigt kan digitalisering reducera kostnader genom att arbetsprocesser och underhållsarbete genomförs mer effektivt. Sammantaget kan digitalisering vara en viktig beståndsdel till att öka lönsamheten och nå ägarens avkastningskrav.

Utveckling av förnybar energi

Vi följer med stort intresse bolagets arbete för att öka andelen förnybart på marknaden där havsbaserad vindkraft ligger i framkant men där även solkraft har en plats, om än liten idag. I dialog med Vattenfalls styrelse och ledning har vi diskuterat bolagets väg mot att bli ett klimatneutralt bolag. Vattenfalls mål är att nå dit 2030 för den Nordiska verksamheten och 2050 för hela bolaget. Bolagets fossila energiproduktion behöver därför fasas ut över tid.

Elens betydelse i vårt samhälle kan inte överskattas. Cirka 70 % av koldioxidutsläppen i Sverige kommer från industrin, transport och uppvärmning. En koldioxidfri elproduktion är en tillgång inte bara för Vattenfall utan även för Sveriges konkurrenskraft. Det är därför glädjande att se att det samarbetsprojekt som initierades förra året tillsammans med LKAB och SSAB om en koldioxidfri stålproduktion har tagits vidare och fått finansiering av Energimyndigheten med målsättningen att ha en fullskalig demonstrationsanläggning på plats. Elproduktion med liten klimatpåverkan är redan nu en konkurrensfördel för Sverige. Gemensamt med Skellefteå Kraft har Vattenfall investerat i Node Pole för att attrahera elintensiva

branscher såsom datacenter och batteritillverkare för elbilar och laddhybrider att investera i Sverige. Den gröna energimixen i Sverige kan vara den avgörande faktorn. Elektrifieringen av transporter är en viktig fråga för regeringen och en betydande affärsmöjlighet för Vattenfall. Det är därför glädjande att se de satsningar som bolaget gjort på för att utveckla infrastrukturen av laddstationer.

En långsiktigt hållbar affärsmodell är central för att återföra Vattenfall till lönsamhet och värdeskapande

För att återföra Vattenfall till lönsamhet och värdeskapande, kommer en långsiktigt hållbar affärsmodell att vara central. Samtidigt som omställningen av energisystemet sätter gamla affärsmodeller på prov, öppnas också nya möjligheter för innovativa lösningar. För oss som ägare är ett strategiskt hållbart företagande en förutsättning för att vi ska ha framgångsrika, moderna och innovativa företag i framkant. Bolagets nya inriktning är mycket positiv och svarar mot regeringens ambition att Vattenfall affärsmässigt ska bedriva energiverksamhet så att bolaget är ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi. Det ligger också i linje med målsättningen att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer, där Vattenfall har anslutit sig till regeringens initiativ Fossilfritt Sverige.

2016 var ett viktigt år för att nu kunna vända blicken framåt. Vattenfall har att agera konsekvent och skapa förtroende för sin vision och strategi hos bolagets kunder, hos investerare och samarbetspartners och inom den egna organisationen. Vi kommer givetvis att följa utvecklingen av arbetet med stort intresse.

I denna omställning är medarbetarna en viktig och avgörande resurs för att Vattenfall ska lyckas med sina ambitioner. **Jag vill tacka Vattenfalls medarbetare, ledning och styrelse för ert arbete under 2016.**

Tack för ordet!